

การพัฒนาแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านเตีอวิทยาคม

A Development of Community Model in Professional Learning for Developing Virtue and Ethics of Students at Ban Duea Witthayakhom School.

มานพ ไชยสันต์*

Manop chaiyasan

*โรงเรียนบ้านเตีอวิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

Banduawittayakom School Chaiyaphum Provincial Administrative Organization

Email: manopm.mm17@gmail.com

Received April 2, 2024 Revise April 28, 2025 Accepted Revise April 30, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน และความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรทางการศึกษา ด้านการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน และ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านเตีอวิทยาคม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ครู ตัวแทน นักเรียน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองของนักเรียน การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1. ผลการศึกษาสภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน พบว่า มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนหรือรับรู้เกณฑ์การประเมินชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนสูงสุด และบุคลากรโรงเรียนบ้านเตีอวิทยาคม มีความต้องการพัฒนาตนเอง ดังนี้ ด้านเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก 2. การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน พบว่า การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง โรงเรียนบ้านเตีอวิทยาคม ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 7 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน 2) การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน 3) การร่วมมือร่วมพลัง 4) การชี้แนะหรือการให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ 5) การสนทนาเพื่อสะท้อนผล 6) เงื่อนไขการสนับสนุน และ 7) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ; ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ; การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

Abstract

The purposes of this research article were: 1) to study the conditions of professional learning community for developing virtues and ethics of students and the needs for self-development of educational personnel in terms of professional learning community situation; 2) to develop the model of professional learning community for developing virtues and ethics of students at Ban Dua Witthayakhom School. The samples used in this study are consisted of teachers, student representatives and guardians at the amount of 314 persons. Statistics used in this study consisted of frequency, percentage, mean and standard deviation.

The research results showed that: 1. For the conditions of professional learning community for developing virtues and ethics of students, educational personnel are provided with opportunities to joint in setting criteria to give scores and to know about evaluation criteria of learning community to develop virtues and ethics of students at the highest level. Personnel of Ban Dua Witthayakhom School had high needs for self-development in terms of activity performance for developing virtues and ethics, followed development of media, materials, instruments and learning sources that can be applied for developing virtues and ethics of students. 2. The development of professional learning model for developing virtues and ethics of students according to the concepts of power reinforcement evaluation consisted of 7 components: 1) creating co-value and standard; 2. Setting goals for learning and developing virtues and ethics of students; 3. Joining hand and force; 4. Providing suggestion and recommendations from experts; 5. Conversation for reflection; 6. Supporting condition; and 7. Learning and professional development.

Keywords: Model development; professional learning community; development of students' virtues and ethics

บทนำ

สภาพการณ์สังคมโลกปัจจุบัน เป็นสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร ความเจริญทั้งด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การศึกษาก็เช่นเดียวกัน เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) เป้าหมายยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ล้วนเป็นการรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาทั้งสิ้น โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กล่าวไว้ในมาตราที่ 23 - 24 และ 26 เกี่ยวกับการจัดการศึกษา สรุปได้ว่า ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ต่าง ๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยผสมผสานสาระความรู้เหล่านั้นให้ได้ สอดคล้องกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม และคุณธรรม จริยธรรมไว้ในทุกวิชา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ในปัจจุบันสภาพสังคมไทยได้เปลี่ยนไป ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคมและการสื่อสารที่ไร้พรมแดน พร้อมทั้งอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามาทำให้เกิดความเจริญทางด้านวัตถุ ซึ่งก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมทางด้านวัฒนธรรม ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม สุขภาพกายและสุขภาพจิต ต่างมีความเห็นแก่ตัว เอาดีเอาเปรียบ ฉกฉวยโอกาสโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น องค์ประกอบที่สำคัญหรือเครื่องมือที่จะช่วยพัฒนาเด็กและเยาวชนก็คือ หลักคุณธรรมและจริยธรรมที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งในทางศีลธรรมมีคุณภาพภายใน คือ ความชื่นชม ยกย่องในขณะทำการกระทำชั่ว ย่อมนำความเจ็บปวดมาทำให้การเป็นผู้มีคุณธรรม เป็นเกณฑ์สากลที่ตรงกัน เช่น การไม่ฆ่าสัตว์ ไม่เบียดเบียน ไม่ลักขโมย ไม่ประพฤติผิดในกาม เป็นต้น (สำนักงานรัฐมนตรี, 2562)

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาโดยได้ระบุไว้ในหมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 9 (4) ว่า "มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง" (ณัฐพล มิตธารีย์, 2565) ดังนั้นการพัฒนาครูจึงเป็นประเด็นที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนและองค์กรการพัฒนายุทธศาสตร์มีหลายรูปแบบ ในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นแนวทางการพัฒนาครูให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ แนวคิดนี้ได้ประยุกต์มาจากแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ซึ่งการพัฒนาครูด้วยหลักการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้แพร่ขยายไป ทั่วทั้งในประเทศแคนาดา สหรัฐอเมริกา และประเทศอื่น ๆ (Hord, S. E. 2004)

ดังนั้น โรงเรียนบ้านเตีอวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีเป้าหมายที่จะพัฒนาบุคลากรครูของโรงเรียน เพื่อให้เป็นครูมืออาชีพ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมร่วมกันทุกฝ่าย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง (Empowerment Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินยุคใหม่ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยมีนักประเมิน/ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดการประเมินตนเอง เพื่อให้ผลการประเมินถูกนำไปใช้ประโยชน์ แนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังถูกนำมาใช้ในการประเมินหลายประเภทรวมทั้งด้านการจัดการศึกษา (Fetterman, D.M, 2001; สาธิตา สกุลรัตน์กุลชัย, 2554 พิมพร ใจงาม และพรชัย หนูแก้ว, 2557) เป้าหมายของการประเมินแบบเสริมพลัง คือ การ

พัฒนาความสำเร็จของโครงการ โดยนักพัฒนาโครงการเตรียมเครื่องมือสำหรับประเมิน วางแผน การดำเนินการตามแผน และการประเมินโครงการ ผู้ปฏิบัติในโครงการมีโอกาสในการพัฒนาการวางแผน การดำเนินการตามแผนด้วยคุณภาพ และประเมินผลลัพธ์ และพัฒนาคุณภาพอย่างมีระบบและต่อเนื่อง การประเมินแนวนี้ให้คุณค่าอย่างชัดเจน หรือได้รับการออกแบบไว้อย่างชัดเจน คือความต้องการที่จะช่วยประชาชน หรือบุคคลให้สามารถช่วยตนเองได้ และนำไปสู่การปรับปรุงแผนงานต่างๆ ที่ดำเนินการอยู่ได้อย่างต่อเนื่อง โดยการใช้สิ่งที่เรียกว่า “การประเมินตนเอง และการสะท้อนกลับ” (Self - Evaluation and Reflection) อยู่ตลอดเวลาตนเอง ด้วยเหตุนี้การประเมินแนวใหม่นี้จึงเป็น “กิจกรรมแห่งความร่วมมือร่วมใจของหลาย ๆ ฝ่าย” (Collaborative Activity) ไม่ใช่เป็นเรื่องของใครเพียงคนเดียวคนหนึ่ง หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้น (Fetterman,D.M., 1966)

โรงเรียนบ้านเตีอวิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จัดการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยบริบทของสถานศึกษาตั้งอยู่ที่ราบสูง และห่างไกลจากชุมชนมีปัญหา เรื่องน้ำดื่ม น้ำใช้ การปลูกพืชผักสวนครัว ทำให้ผู้เรียนต้องซื้อน้ำดื่มจากแม่ค้า และผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้างทั่วไปจึงไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน ทำให้ผู้เรียนขาดความอบอุ่น ส่งผลให้ผู้เรียนขาดสมาธิในการเรียนในบางครั้ง ปีการศึกษา 2565 ที่ผ่านมา พบว่า ผลการสำรวจประเด็นความรุนแรงของปัญหาวิกฤตด้านคุณธรรมของผู้เรียน พบว่า นักเรียนบางส่วนขาดความมีระเบียบวินัย เข้าห้องเรียนไม่ตรงเวลา การแต่งกายไม่ถูกระเบียบ ปฏิบัติตามข้อตกลงและกติกาศของโรงเรียนและห้องเรียนไม่ได้ขาดความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ส่งงานตามกำหนด ไม่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งของเครื่องใช้ ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตไม่มีการเสียสละ และไม่มีสัมมาคารวะ (รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน (โรงเรียนบ้านเตีอวิทยาคม, 2565) จากสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว โรงเรียนบ้านเตีอวิทยาคม จึงได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ตามแนวความคิดการประเมินแบบเสริมพลัง และพัฒนาครูมืออาชีพของโรงเรียนขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ครูมีความรู้สึกผูกพันต่อพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนมากขึ้น โดยเพิ่มความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติให้บรรลุพันธกิจอย่างแท้จริง เกิดสิ่งที่เรียกว่าพลังการเรียนรู้ (Power of Learning) ส่งผลให้การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนของตนเอง จึงได้พัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านเตีอวิทยาคม ซึ่งผลของการศึกษาดังกล่าวจะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีแนวทางร่วมกันในการพัฒนาครูให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร พร้อมทั้งช่วยให้ครูสามารถแสวงหา ความรู้และพัฒนาวิชาชีพด้วยตนเองอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน และความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรทางการศึกษา ด้านการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านเดื่อวิทยาคม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง (Empowerment Evaluation) ซึ่งกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยทั้งหมดดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมนักเรียน และความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรทางการศึกษา ด้านการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน วิธีการนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานเชิงประจักษ์ของสภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน โดย 1) สอบถามคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมนักเรียน 2) สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านเดื่อวิทยาคม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการศึกษาหลักการของการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน จากร่างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ของระยะที่ 1 ซึ่งพัฒนารูปแบบโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญระดับสูง จำนวน 5 ท่าน และตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง ซึ่งผู้วิจัยเสนอร่างคู่มือการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ที่กำหนดประเด็นเป็นโครงสร้างของรูปแบบและคุณลักษณะที่สำคัญใน แต่ละองค์ประกอบย่อยของการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ให้ผู้เชี่ยวชาญระดับสูง ประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยการประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟาย

ผลการวิจัย

1. สภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านเตื่อวิทยาคม พบว่า

1.1 ผลการศึกษาสภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน พบว่า มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนหรือรับรู้เกณฑ์การประเมินชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนสูงสุด มีการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน อย่างต่อเนื่องในเรื่องมีการรายงานผลการประเมินชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้ต้นสังกัดและเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบต่ำที่สุด ที่ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง พบว่า มีการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ไม่ต่อเนื่องสูงสุด มีการรายงานผลการประเมินชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้ต้นสังกัดและเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบ ที่ไม่ได้ดำเนินการ ของโรงเรียนบ้านเตื่อวิทยาคม พบว่า ไม่มีการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ในเรื่องมีการรายงานผลการประเมินชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ให้ต้นสังกัดและเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบ

1.2 ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า บุคลากรโรงเรียนบ้านเตื่อวิทยาคม มีความต้องการพัฒนาตนเอง ดังนี้ ด้านเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านการวัดผลประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

2. การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

2.1 การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง โรงเรียนบ้านเตื่อวิทยาคม ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 7 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน 2) การกำหนดเป้าหมายร่วมกันเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน 3) การร่วมมือรวมพลัง 4) การชี้แนะหรือการให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ 5) การสนทนาเพื่อสะท้อนผล 6) เงื่อนไขการสนับสนุน และ 7) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านเตื่อวิทยาคม ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง (empowerment evaluation) ซึ่งข้อค้นพบมีหลายประเด็นที่ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านเตื่อวิทยาคม

1.1 ผลการศึกษาสภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน พบว่า มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนหรือรับรู้เกณฑ์การ ประเมินชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนสูงสุด มีการดำเนินงานชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน อย่างต่อเนื่องในเรื่องมีการรายงานผลการ ประเมินชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้ต้นสังกัดและเผยแพร่ให้ สาธารณชนทราบต่ำที่สุด ที่ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง พบว่า มีการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ไม่ต่อเนื่องสูงสุด มีการรายงานผลการประเมินชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้ต้นสังกัดและเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบ ที่ไม่ได้ดำเนินการ ของ โรงเรียนบ้านเตี๋ยวิทยาคม พบว่า ไม่มีการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ในเรื่องมีการรายงานผลการประเมินชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ให้ต้นสังกัดและเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของธนาพล บัวคำโคตร ,ไพบุลย์ ลิ้มมณี (2565) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิด ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มี ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครู สรุปได้ว่า สภาพปัจจุบันของการ พัฒนาครูโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ การจัดจุดประสงค์การเรียนรู้ การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์ ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ และ การจัดเนื้อหาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ของ การพัฒนาครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ การจัดจุดประสงค์การ เรียนรู้ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การจัด กิจกรรมการเรียนรู้ การจัดเนื้อหาการเรียนรู้ และการวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความ เป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

1.2 ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า บุคลากรโรงเรียนบ้านเตี๋ยวิทยาคม มี ความต้องการพัฒนาตนเอง ดังนี้ ด้านเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านการวัดผล ประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของโรสนี จริยะมาการ (2557) ได้ทำการวิจัยการ สร้างความสามารถในการประเมินของครูเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยของนักเรียนในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้โดยใช้แนวคิดประเมินแบบเสริมพลังอำนาจและการสอนโดยใช้การประเมินเป็นฐาน การวิจัยครั้ง นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านมโนทัศน์ เจตคติ และทักษะของครูภาษาไทยด้านการ ประเมินเพื่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยของนักเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) พัฒนา กระบวนการเสริมพลังอำนาจครูภาษาไทยด้านมโนทัศน์ เจตคติ และทักษะด้านการประเมิน โดยใช้แนวคิดการ

ประเมินแบบเสริมพลังอำนาจและการสอนโดยใช้การประเมินเป็นฐาน และ 3) ตรวจสอบผลการใช้กระบวนการเสริมพลังอำนาจที่มีต่อครูและนักเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ครูมีความต้องการจำเป็นต้องพัฒนาด้านนวัตกรรมและทักษะทางการประเมิน โดยเฉพาะการสร้างข้อสอบ ส่วนด้านเจตคติอยู่ในระดับดี 2) วิธีการที่ใช้ในกระบวนการเสริมพลังอำนาจประกอบด้วย การฝึกอบรม การชี้แนะ การประชุม และมีมิตรวิพากษ์ 3) ผลการเสริมพลังอำนาจทำให้ครูสร้างข้อสอบได้ดีขึ้น และนำผลการประเมินนักเรียนปรับปรุงการสอนภาษาไทย ซึ่งช่วยเสริมสร้างทักษะการสื่อสารภาษาไทยของนักเรียน

2. การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

2.1 การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง โรงเรียนบ้านเดื่อวิทยาคม

มิติแรกได้จากการสังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนประกอบด้วยองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 7 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน 2) การกำหนดเป้าหมายร่วมกันเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน 3) การร่วมมือรวมพลัง 4) การชี้แนะหรือการให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ 5) การสนทนาเพื่อสะท้อนผล 6) เงื่อนไขการสนับสนุน และ 7) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ 1 การมีค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ รวมทั้งวิธีการปฏิบัติที่ได้มาตรฐานร่วมกันเพื่อทุกคนในองค์กรใช้เป็นเข็มทิศในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของนิชาภัทร วิลเลียมส์ (2559) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ 1) กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน 2) การกำหนดกลุ่มของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามบริบทของโรงเรียน 3) กำหนดบทบาทหน้าที่ แนวปฏิบัติที่เหมาะสมของครู ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การมุ่งเน้นที่นักเรียนหรือผู้เรียน โดยมีกระบวนการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ดังนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพซึ่งเน้นที่นักเรียนหรือผู้เรียน 2) กำหนดกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยคำนึงถึงบริบทของโรงเรียน 3) กำหนดแนวปฏิบัติของครู ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) กำหนดค่านิยมและบรรทัดฐานโดยมุ่งเน้นที่ตัวนักเรียนหรือผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดเป้าหมายร่วมกันเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูมุ่งเป้าหมายไปที่การเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ แบตเตอร์บาย; และ เวอร์ดี (Battersby; & Verdi. 2015) ซึ่งกล่าวว่า ทุกคนต้องมีเป้าหมายร่วมกัน ร่วมมือกันในการจัดการเรียนรู้โดยมีการวิเคราะห์นักเรียนรายบุคคล กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

องค์ประกอบที่ 3 การร่วมมือรวมพลัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การร่วมมือของทุกฝ่ายทั้งคณะครู ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการท างานแบบร่วมมือ รวมพลัง เพื่อช่วยเหลือและเรียนรู้ไปด้วยกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญชอบ จันทาพูน (2561) นิชาภัทร วิลเลียมส์ (2559) และ คิลเบน (Kilbane, J. F. 2009)

ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ 1) การทำงานร่วมกันของครูด้านการจัดการเรียนรู้ และ 2) ความเป็นกัลยาณมิตรในการช่วยเหลือร่วมมือกัน

องค์ประกอบที่ 4 การชี้แนะหรือการให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเปิดรับคำแนะนำ จากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการหรือมีวิธีปฏิบัติที่ดีทั้งภายในและภายนอกชุมชน ทั้งนี้ต้องมีกิจกรรมการเยี่ยมชมการปฏิบัติจริงในห้องเรียนของเพื่อนครู สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บูน (Boone. J. A. 2014) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ 1) การรับคำแนะนำจากเพื่อนครูชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) การรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญหรือครูที่ประสบความสำเร็จ และ 3) การสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 5 การสนทนาเพื่อสะท้อนผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การพูดคุยสนทนาเพื่อการแลกเปลี่ยนและสะท้อนผลการปฏิบัติงานของเพื่อนครูโดยการใช้สุนทรียสนทนาสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญชอบ จันทาพูน (2561) นริศ ภูอาราม (2560) นิชาภัทร วิลเลียมส์ (2559) และ บูน (Boone. J. A. 2014) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ 1) การสนทนากันระหว่างครูเกี่ยวกับการเตรียมการจัดการเรียนรู้ 2) การสนทนาให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู 3) การสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ และ 4) การสนทนาวิเคราะห์กรณีศึกษาเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 6 เงื่อนไขการสนับสนุน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การสนับสนุนด้านเวลา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แหล่งทรัพยากร และโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ของครูเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญชอบ จันทาพูน (2561) ฐาปณัฐ อุดมศรี (2558) สมพร ญาณสูตร (2558) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ 1) การสนับสนุนจากผู้บริหาร 2) อาคารสถานที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) มีการจัดสรรเวลา และ 4) สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

องค์ประกอบที่ 7 การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีการสร้างระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการจัดเก็บและการนำมาใช้ขององค์ความรู้ที่ดี และปรับเปลี่ยนแนวคิดและข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อแก้ปัญหาและตอบโต้ความต้องการของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุสรณ์ สุวรรณวงศ์ (2558) ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูโรงเรียนเอกชน พบว่ากลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูโรงเรียนเอกชน (สำหรับโรงเรียนทุกขนาด) ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์หลัก 16 กลยุทธ์รอง ดังนี้ กลยุทธ์หลัก 1 สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา 2) สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกับที่ปรึกษาโรงเรียน และ 3) สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลยุทธ์หลัก 2 ปฏิรูปการบริหารบุคลากรสู่การเน้นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) พัฒนาระบบการทำงานเน้นทีม และ 2) จัดสรรทรัพยากรแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลยุทธ์หลัก 3 สร้างวัฒนธรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) สร้างวัฒนธรรมการทำงานเน้นทีม 2) สร้างวัฒนธรรมแห่งการเกื้อหนุน 3) สร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลยุทธ์หลัก 4 จัดการความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) จัดระบบครูพี่เลี้ยง 2) จัดระบบชี้แนะทางวิชาชีพ 3)

จัดการเรียนรู้ผ่านบทเรียนทางวิชาชีพ และ 4) สนับสนุนการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง กลยุทธ์หลัก 5 กระบวนการ เป็นผู้นำทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) เสริมพลังอำนาจครู 2) มอบอิสระแก่ครูในการพัฒนา ทางวิชาชีพ 3) ปรับเปลี่ยนบทบาทครู และ 4) พัฒนาภาวะผู้นำร่วม

มิติที่สอง David Fetterman, (1996) ได้นำเสนอแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังโดยให้คำนิยามว่า เป็นกระบวนการประเมินที่ใช้โมทัศน์ของการประเมินเทคนิคการประเมินและข้อค้นพบจากการประเมินกระตุ้น ให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงการกำกับตนเองของบุคลากรของสถานศึกษา โดยใช้ทั้งวิธีการเชิงปริมาณและเชิง คุณภาพ การประเมินแบบเสริมพลังมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรวบรวมข้อมูล (taking stock) 2) การกำหนด เป้าหมายที่ต้องการบรรลุ (setting goals) 3) การพัฒนากลยุทธ์เพื่อปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย (developing strategies) 4) การจัดหาหลักฐานที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน (documenting progress) สอดคล้องกับงานวิจัยของศรี แก้วชูเสนและคณะ (ม.ป.ป.) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยี การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี และ (2) ประเมินผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยใช้การ ประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ผลการวิจัย พบว่า (1) รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและ เทคโนโลยี ประกอบด้วย 2 มิติ คือมิติชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน กับ มิติการประเมินแบบเสริมพลัง มียุทธวิธีดำเนินการ คือ 1) การฝึกอบรม 2) การให้คำปรึกษา 3) การอำนวยความสะดวก 4) การสร้างความกระจำและ 5) การให้เสรีภาพในการปฏิบัติ (2) ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี โดยรวมมีคุณภาพระดับมาก ทั้งด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความ เหมาะสม และความถูกต้อง ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นและมีความพึงพอใจต่อชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ในระดับมาก

ผลการวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมนักเรียนก่อนการพัฒนาผลการวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมนักเรียนก่อนและหลัง การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านเตื่อ วิทยาคม สูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านเตื่อวิทยาคม เน้นกระบวนการมีส่วนร่วม ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา (Stakeholder) มุ่งเน้นการพัฒนาครูผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริทิพย์อักษร (2559) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูผู้สอนในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของ นักเรียนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร และ ครูผู้สอนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมใน

โรงเรียน ในด้านการร่วมวางแผนควรมีการวางแผนด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอย่างชัดเจน ควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ครูผู้สอนตรวจสอบตรวจสอบคุณธรรม การเรียนการสอนทุกวิชาและให้ครูผู้สอนจัดทำแผนบูรณาการกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนด้านการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมนักเรียน โดยให้โรงเรียนควรจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเป็นประจำอย่างต่อเนื่องควรจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมโดยเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนให้ได้มากที่สุด ด้านการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรม ควรจัดกิจกรรมอบรมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เช่นการสวดมนต์ไหว้พระทุกวันศุกร์สุดสัปดาห์ มีการยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่มีคุณธรรมดีเด่น ด้านการติดตามผลการพัฒนาคุณธรรม มีการติดตามประเมินผลการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนด้วย

4. การประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านเดื่อวิทยาคม พบว่า

การประเมินประสิทธิภาพรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านเดื่อวิทยาคม ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความพึงพอใจต่อการพัฒนา ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการสนับสนุน ด้านการสร้าง ความกระจำซัด และด้านการมีเสรีภาพทางความคิด ครูเห็นด้วยในระดับมาก สอดคล้องกับบุรีรัตน์ สื่อพัฒธิมา (2565) ได้ทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อการนิเทศ (PLCS) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า สภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อการนิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตภาคเหนือตอนล่าง ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือด้าน บทบาทการบริหาร รองลงมา ด้านแนวคิดร่วม ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดการข้อมูล และ ส่วนด้านกิจกรรมกลุ่มของครูมีปัญหามากที่สุด รองลงมาเป็นการจัดการข้อมูล และการศึกษาสถานะปัจจุบัน รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) เพื่อการนิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ และเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ในภาพรวมของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) เพื่อการนิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่าอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินความเป็นประโยชน์ในภาพรวมของรูปแบบ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับศรา ยุทธ รัตนปัญญา (2557) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินสมรรถนะโดยประยุกต์ใช้การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ โดยภาพรวมมีคุณภาพระดับมาก ทั้งด้านความเป็น

ประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้องและความพึงพอใจ ผู้บริหารสถานศึกษาใหม่มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นและมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสมรรถนะในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาสภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านเดื่อวิทยาคม พบว่า ในประเด็นขององค์ประกอบของการระบุงบประมาณที่จะประเมินและมีการประเมินที่ครอบคลุมส่วนใหญ่มีการดำเนินการไม่ต่อเนื่องหรือไม่ได้นำไปดำเนินการ ดังนั้น องค์กรหรือหน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาให้บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ในเรื่องดังกล่าว โดยผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัด ควรกำหนดเป็นนโยบายระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ระบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ครบวงจรจนกระทั่งสามารถนำผลการประเมินไปใช้ ทั้งนี้ผู้บริหารและต้นสังกัดควรมีการนิเทศ กำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

การศึกษาและพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ควรมีการศึกษาโครงสร้าง องค์ประกอบ และขั้นตอนของการดำเนินการหลาย ๆ ลักษณะเพื่อเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม

สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

ฐาปนัฐ อุดมศรี. (2558). **รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนา ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง**

วิชาชีพด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐพล มิตรอารีย์. 2565. **รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ**

เพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้ตามหลักพุทธธรรมโรงเรียนวัดหินดาด.

ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ธนาพล บัวคำโคตร,ไพบูลย์ ลิ้มมณี. (2565). **แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่**

21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 33. เข้าถึงเมื่อ 14 พฤศจิกายน 67. เข้าถึงได้ จาก

<http://www.kroobannok.com/>.

- นริศ ภูอาราม. (2560). การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาสารคาม:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิชาภัทร วิลเลียมส์. (2559). การพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุริรัตน์ สือพัฒธิมา (2565).การพัฒนาทักษะการโต้แย้งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง เชื้อเพลิงซากดึกดำบรรพ์และผลิตภัณฑ์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นทางวิทยาศาสตร์และสังคม,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์/กรุงเทพฯ.
- บุญชอบ จันทาพูน. (2561). กลยุทธ์การพัฒนา ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครู โรงเรียนเทศบาล 1 ต้นยาง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์ดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ผ่องศรี แก้วชูเสน และคณะ. (มปป.). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี. เข้าถึงเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2566. เข้าถึงได้จาก http://www.yru.ac.th/e-journal/file/pongsee/old_184.doc.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)
- แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579)
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545
- พิมพ์พร ใจงาม และพรชัย หนูแก้ว. (2557). การประเมินนักเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้บริหาร และครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 3 ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 6(1): 273 – 284.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- โรงเรียนบ้านเตีอวิทยาคม. (2565) รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านเตีอวิทยาคม ปีการศึกษา 2565. ฝ่ายปกครอง : โรงเรียนบ้านเตีอวิทยาคม.
- โรสนี จิระะมาการ. (2557). การสร้างความสามารถในการประเมินของครูเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยของนักเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้แนวคิดประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ

และการสอนโดยใช้การประเมินเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา การวัดผลและประเมินผล คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรายุทธ รัตนปัญญา. (2557). การพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะโดยประยุกต์ใช้การประเมิน

แบบเสริมพลังอำนาจสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาการประเมินการศึกษา. บัณฑิต

วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สาธิตา สกุลรัตนกุลชัย. (2554). การประเมินแบบเสริมพลังในการเรียนการสอนแบบสตูดิโอทางสถาปัตยกรรม. *SDU Research Journal*, 7(2): 143-151.

สมพร ญาณสูตร. (2558). องค์ประกอบที่เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทาง

การศึกษาในเขตภาคใต้ฝั่งตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

สรสิทธิ์ ทิพย์อักษร. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูผู้สอนในการพัฒนาคุณธรรม

จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3.

ออนไลน์ <http://dspace.bru.ac.th> สืบค้นเมื่อ สืบค้นเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2566.

สำนักงานรัฐมนตรี, (2562). รายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มการเมือง สำนักงานรัฐมนตรี

กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2562 – 2566). รายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มการเมือง สำนักงาน

รัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2562-2566)

อนุสรฯ สุวรรณวงศ์. (2558). กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนา ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สำหรับครูโรงเรียนเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร

การศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Battersby, S. L.; & Verdi, B. (2015). The Culture of Professional Learning Communities and Connections to Improve Teacher Efficacy and Support Student Learning. *Arts Education Policy Review*. 116(1): 22-29

Boone, J. A. (2014). Information Management: An Educational Perspective. *South African Journal of Library and Information Science*. 58(4): 319-326.

Fetterman., D.M., (1996). Empowerment Evaluation: An Introduction to theory and practice. In Fetterman, D.M., Kaftarian, S.J. and Wandersman, A. (Eds). *Empowerment Evaluation : Knowledge and Tools for Self-Assessment & Accountability*. Thousand Oaks, CA : Sage.

Fetterman., D.M.,. (2001). *Foundation of Empowerment Evaluation*. London: SAGE Publications.

Hord, S. E. (2004). **Learning Together: Leading Together. Changing Schools through Plcs.**
New York: Teachers College Press.

Kilbane, J. F. (2009). **Factors in Sustaining Professional Learning Community.**
Pace University. New York: SAGE Publications.